

Uttanríkis- og mentamálaráðið

Lögtingið

Dagfesting: 6. januar 2021
Mál nr.: 16/01419
Málsviðgjört: JM/JN/HZH
Ummælisfreist: 6. januar 2021
/ 21. januar
2021
Eftirkannað: Lógartænastan
dagfestir

Uppskot til

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um lestrarstuðul (Lestrarvirkni, UWC, norðuratlantsflokkur, skúlagjald)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 36 frá 3. maí 2007 um lestrarstuðul, sum broytt við lögtingslóg nr. 76 frá 25. maí 2009, lögtingslóg nr. 154 frá 14. desember 2009, lögtingslóg nr. 135 frá 28. desember 2010, lögtingslóg nr. 174 frá 29. desember 2011, lögtingslóg nr. 49 frá 15. maí 2014, lögtingslóg nr. 41 frá 7. maí 2015, lögtingslóg nr. 102 frá 3. november 2016, lögtingslóg nr. 53 frá 6. maí 2016 og lögtingslóg nr. 74 frá 29. maí 2017 verða gjörðar hesar broytingar:

1. Inngangurinn verður orðaður soleiðis: ”

Í lögtingslóg nr. 36 frá 3. maí 2007 um lestrarstuðul, sum broytt við lögtingslóg nr. 154 frá 14. desember 2009, lögtingslóg nr. 76 frá 25. maí 2009, lögtingslóg nr. 135 frá 28. desember 2010, lögtingslóg nr. 174 frá 29. desember 2011, lögtingslóg nr. 49 frá 15. maí 2014, lögtingslóg nr. 41 frá 7. maí 2015, lögtingslóg nr. 53 frá 6. maí 2016, lögtingslóg nr. 102 frá 3. november 2016 og lögtingslóg nr. 74 frá 29. maí 2017.”

2. Í § 3 verður sum stk. 3 og stk. 4 sett: “Stk. 3. Útbúgvingarstovnurin hevur eftirlit við, um tann lesandi er lestrarvirkin, og í seinasta lagi 6

mánaðir eftir, at tann lesandi er farin undir útbúgvingina, og hvørt hálvár eftir hetta, skal útbúgvingarstovnurin boða Studna frá, um tann lesandi er lestrarvirkin sambært ásetingunum um at mæta til frálæru, lata inn kravdar uppgávur og at fara til próvtøkurnar eftir teimum reglum, sum eru galdandi á útbúgvingarstovninum.

Stk. 4. Studni kann krevja stuðul rindaðan aftur, um tann lesandi hevur givið skeivar ella villleiðandi upplýsingar, ella hevur tagt burtur týðandi upplýsingar ella ikki lýkur treytirnar fyri stuðli annars.“

3. Aftaná § 6 a verður sett:
“§ 6 b. Landsstýrismaðurin ásetur reglur um, at Studni kann veita skúlagjaldsstudning fyri næming, sum tekur gymnasiala miðnámsútbúgving á United World College Red Cross Nordic í Noregi, eftir at hava lokið fyrsta árið av gymnasialum miðnámi í Føroyum.
Stk. 2. Skúlagjaldsstudningur til næmingin kann í mesta lagi verða veittur í 2 ár.
Stk. 3. Treytin fyri at fáa skúlagjaldsstudning er, at næmingurin

hevur víst serligt hegni. Føroyska nevndin fyri United World College, UWC Føroyar, velur ímillum umsøkjara á hvørjum ári ein næming, sum verður mettur at vera skikkaður.”

4. Aftaná § 6 b verður sett: “§ 6 c. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um, at næmingur, sum tekur lestrarfyrireikandi gymnasiala miðnámsútbúgving, sum er skipað sum liður í Norðurlendskum samstarvi, og sum partvís er staðsett uttan fyri Føroyar, verður javnsettur við næming, sum tekur miðnámsútbúgving í Føroyum.”
5. Í § 13 stk. 1 og stk. 2 verður: ”80.000” broytt til “100.000”.

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. august 2021, tó soleiðis at § 6 b kemur í gildi dagin eftir, at lógin er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Uppskotið verður lagt fram fyri at broyta lestrarstuðulslógina soleiðis, at nágreinað verður, at útbúgvingarstovnurin hevur eftirlit við lestrarvirkni hjá lesandi. Skotið verður eisini upp, at ásett verður í sjálvari lógini, at Studni hevur heimild at krevja útgoldnan stuðul aftur í ávísam førum. Heimilað verður eisini landsstýrismanninum at áseta reglur um, at Studni kann rinda skúlagjaldsstudning fyri næming á United World College Red Cross Nordic í Noregi (UWC), og heimilað verður landsstýrismanninum at áseta reglur um stuðul til næmingar, sum taka lestrarfyrireikandi miðnámsútbúgving sum liður í norðurlenskum samstarvi. Eisini verður skotið upp at hækka stuðulin til skúlagjald fyri hægri lestur uttan fyri norðurlond.

1.2. Galdandi lóggáva

Studni hevur víst á, at tørvur er á at nágreinað, at útbúgvingarstovnurin hevur eftirlit við, um lesandi er lestrarvirkin. Ásetingin í galdandi lóggávu er ikki nóg greið, við tí úrsliti, at lesandi kann fáa studning í eitt langt tíðarskeið uttan at vera lestrarvirkin.

Ongin áseting er í lógini um skúlagjaldsstudning til næming á miðnámsútbúgving á UWC. Skipanin hevði heimild í lögtingslóg um studentaskúlar v.m. men heimildin varð ikki endurtikin í nýggju lógini um gymnasialar miðnámsútbúgvingar frá 15. mai 2012. Hóast hetta hevur skipanin framhaldandi verið praktiserað. Síðan 1995 er ein føroyskur næmingur um árið upptikin á UWC í Noregi, og skúlagjaldið goldið av játtanini til lestrarstuðul.

Í lógini er ongin áseting um at veita stuðul til føroyskar miðnámskúlanæmingar, sum ganga í flokki, sum er skipaður sum liður í norðurlenskum samstarvi, og næmingarnir lutvís ganga í skúla í Føroyum. Hóast hesir næmingar ganga í skúla í Føroyum ávíst tíðarskeið, verða teir í verandi lóg ikki javnsettir við aðrar næmingar í Føroyum. Líknandi skipan er í Grønlandi, og hetta verður nú broytt í Føroyum.

Viðvíkjandi skúlagjaldinum fyri hægri útbúgvingar uttan fyri norðurlond verður skúlagjaldið hækkað, av tí at skúlagjaldið seinastu árin er munandi hækkað, serliga í Póllandi.

1.3 Endamálið við uppskotinum

- At áseta greiðari reglur fyri eftirliti við lestrarvirkni, og heimild til Studna at krevja studning afturgoldnan í ávísam førum
- At fáa til vega heimild at veita skúlagjaldsstudning til føroyskir næmingar, sum taka 2 ár av gymnasialari miðnámskúlaútbúgving á United World College
- At fáa til vega heimild at javnseta føroyskar næmingar, sum taka miðnámsútbúgving sum liður í norðurlenskum samstarvi, og sum lutvíst er staðsett í Føroyum, við aðrar miðnámskúlanæmingar í Føroyum
- At broyta hámarkið fyri skúlagjaldi í sambandi við hægri lestur uttanfyri norðurlond

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Nýskipanin, sum uppskotið hevur við sær er:

- greiðari reglur um eftirlit við lestrarvirkni
- skúlagjaldsstudningur til føroyskar næmingar, sum taka gymnasiala miðnámsútbúgving á UWC
- stuðul til føroyskar næmingar, sum taka gymnasiala miðnámsútbúgving sum liður í norðurlendskum samstarvi

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Umframt almenna hoyring hevur lógaruppskotið verið til ummælis hjá Studna, Fróðskaparsetri Føroya, Meginfelag Føroyska Studenta (MFS), Undirvísingarstýrinum, Aðalráðunum, Vegleiðarastovuni, Vegleiðarafelagnum, vinnu- og miðnámsskúlanum, Vinnuhúsinum, UWC Føroyar, næmingaráðunum á útbúgvingarstovnunum.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Skúlagjaldið til United World College er umleið 200.000 kr. fyri hvønn næming um árið, og pláss er á játtanini til lestrarstuðul hjá Studna til hetta endamál.

Kostnaðurin av ætlaðu broytingunum í sambandi við miðnámsskúlanæmingarnar í norðuratlantsflokkinum er treytaður av talinum av næmingum og av teirra aldri. Mett verður, at talan kann í mesta lagi verða um 8-10 næmingar um árið. Kostnaðurin fyri ein næming, sum er undir 18 ár í eitt ár er 32.781 kr. Um talan er um 10 næmingar undir 18 ár er kostnaðurin mettur at verða 360 t.kr árliga. Grundarlagið fyri hesi útroknig er: $11 \times 2637 \text{kr}$ (vistarhaldsstudningur) = 29.007kr. + bókastuðul á 3.774kr. pr. næming. Um talan er um útbúgvingsamstarv, sum er staðsett í Danmark, kemur næmingurin undir stuðulsskipanina hjá SU, tá hann verður 18 ár.

Kostnaðurin av at hækka hægsta mark fyri skúlagjaldið frá 80.000 kr. til 100.000 kr. er mettur at verða 0,5 mió. kr. um árið.

Uppskotið hevur ongar fíggjarligar avleiðingar fyri kommunur.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Studni umsitur lógina um lestrarstuðul, og mett verður ikki, at økt umsiting verður av broytingunum.

Lógaruppskotið hevur ongar umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hevur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ikki serligar fíggjarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur jaliga ávirkan á lesandi, sum taka útbúgving, sum er skipað sum liður í norðurlendskum samstarvi, og fyri lesandi sum taka hægri útbúgving uttanfyri norðurlond

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Lógaruppskotið verður ikki mett at hava týdning fyri millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Mett verður ikki at lógaruppskotið er í ósamsvari við tvørgangandi millumtjóðasáttmálar, herímillum Hoyvíkssáttmálan, Europeiska mannaættindasáttmálan og sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

2.9. Markaforðingar

Mett verður ekki, at lógaruppskotið kann elva til markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Ongar ásetingar eru í lógaruppskotinum um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantiheimildir, ella onnur inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið áleggur ikki fólki nýggjar skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Lógaruppskotið heimilar Studna at krevja stuðul rindaðan aftur. Henda heimildin hevur ikki áður verið í lógini um lestrarstuðul.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Mett verður ikki at lógaruppskotið hevur aðrar avleiðingar enn tær omanfyrenevndu.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Ja	Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Til nr. 1 Teknisk broyting. Rætting í raðfylgju av lógarbroytingunum.

Til nr. 2

§ 3, stk. 3

Ásetingin er nýggj. Álagt verður útbúgvingarstovninum at hava eftirlit við ásetingunum um lestrarvirkni, sum lýstar eru í seinnu helvt av § 3, stk. 1. Talan er um, at útbúgvingarstovnurin skal hava eftirlit við, meta um og boða frá, um tann lesandi er lestrarvirkin. Álagt verður útbúgvingarstovninum at boða Studna frá javnan, og endamálið er at tryggja, at lesandi, sum eru upptikin á útbúgving men ikki møta til frálæru og ikki lata inn uppgávur ella fara til próvtøkur, ikki fáa stuðul útgoldnan.

§ 3, stk. 4

Ásetingin er nýggj. Eftir áheitan frá Studna hevur Uttanríkis- og mentamálaráðið gjørt eina áseting um afturgjalding av stuðli, um treytirnar fyri at fáa stuðul ikki eru loknar. Mett verður at tørvur er á hesi áseting í sjálvari lógini, soleiðis at ivamál ikki taka seg upp í sambandi við møguliga afturrindan av stuðli.

Til nr. 3

§ 6 b

Ásetingin er nýggj. Talan er um eina líkandi áseting, sum stóð í lógtingslóg um studentaskúlar frá 1995, sum fór úr gildið, tá lógin um gymnasialar miðnámsútbúgvingar kom í gildið í 2013. Við hesi áseting verður skipanin sett í gildi aftur í dagførdum líki. Talan er um United World College Red Cross í Noregi, sum øll norðurlond, eisini Føroyar, Áland og Grønland, eru í samstarvi við. Hetta samstarvið hevur vart í fleiri enn 20 ár, og hava Føroyar á hvørjum ári sent ein næming á skúlan. Næmingur, sum gongur 1. árið á 3 ára gymnasialari miðnámsútbúgving í Føroyum, og sum klárar seg serliga væl, kann søkja um upptøku. UWC Føroyar, er nevnd, sum velur 1 næming um árið ímillum skikkaðar umsøkjjarar. Nevndin er mannað við umboðum fyri Norrønafelagið, Reyða Kross, Uttanríkis- og mentamálaráðið, tveir fyrrverandi næmingar umframt ein serliga tilnevndan lim.

Til nr. 4

§ 6 c

Ásetingin er nýggj. Talan er um, at næmingur, sum tekur gymnasiala miðnámsútbúgving, sum er skipað sum liður í norðurlendskum samstarvi, og sum lutvís er staðsett uttan fyri Føroyar, kann verða javnsettur við næming, sum tekur miðnámsútbúgving í Føroyum. Ásetingin gevur næminginum møguleika at fáa vistarhaldsstuðul og bókastuðul, tá hann er undir 18 ár, og um talan er um útbúgvingarsamstarv, sum er staðsett í Danmark, kemur næmingurin undir stuðulsskipanina hjá SU, tá hann verður 18 ár.

Til nr. 5

§ 13 stk. 1 og stk. 2

Fleiri føroyingar lesa í Póllandi, og av hesum eru fleiri, sum lesa til lækna. Skúlagjaldið er hækkað munandi og er í dag 90.000 kr. Harumframt eru nógv lesandi í Bretlandi, og hjá fleiri

teirra er skúlagjaldið eisini hækkað. Við ásetingini verður studningurin til skúlagjald umframt lánið til írestandi skúlagjald hækkað til 100.000 kr.

Til § 2

Skotið verður upp, at lógin kemur í gildið 1. august 2021, tó kemur § 6 b í gildi dagin eftir, at lógin er kunngjørd. Orsøkin til hetta er, at tørvur er á at fáa skipanina við UWC at fáa virkna sum skjótast.

Uttanríkis- og mentamálaráðið, dagfesting.

Jenis av Rana
landsstýrismaður

/ Poul Geert Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2:

Fylgiskjal 3: